M.A.L.D. GOVT. DEGREE & PG COLLEGE,

GADWAL – 509125,

Jogulamba Gadwal Dist., Telangana State

NAAC Re-accredited with "B++" Grade, Affiliated to Palamuru Universityy

మన ఊరు-మన చరిత్ర

MY VILLAGE : పూడూర్ MANDAL : గద్వాల్ DISTRICT : గద్వాల్

STUDENT STUDY PROJECT 2022-23

SUBMITTED

TO

TELANGANA SAHITYA ACADEMY, HYDERABAD

&

COMMISSIONER OF COLLEGIATE EDUCATION, HYDERABAD

SUBMITTED BY:

S.No	Name of the Student	Roll No:	Group
1)	Garlapati Anitha	20033024445528	BSC LS IIIyear
2)	G. Kranthi kumar	20033024405024	B.COM IIIrd year
3)	Laxmi	20033024129642	BA IIIrd year
4)			
5)			

SUPERVISOR : Haseenabee

Sri. J. Bikya Naik : [signature]

(College Coordinator)

Sri. M H Nagabhushanam : [signature]

(Dist Coordinator)

[signature]

Principal

Dr.D. Sreepathi Naidu, M.A. B.Ed, Ph.D.,

PRINCIPAL
M.A.L.D. Govt. Arts & Science College
GADWAL - 509 125

మన ఊరు మన చరిత్ర

* గద్వాల రాణాప్రతాపసేన నల్ల సోమనాద్రి
మెమోరియల్ కళాశాల ప్రాజెక్ట్ పూడూరు
గ్రామ చరిత్ర.

గ్రామము : పూడూరు.
మండలం : గద్వాల
జిల్లా : జోగులాంబ గద్వాల.

Leding studebt by.

విద్యార్థి పేరు : వి. క్రాంతికుమార్.
క్రమ సంఖ్య : TI2053Q00882.
గ్రూప్ : B. Com. [CA]
హాల్‌టికెట్ నంబర్ : 20033024405024.

మన గ్రామాలు
మన చరిత్ర

గద్వాల రాజదానిపైన నల్ల సోమనాద్రి
మొదటి పరిపాలన అయిన

పూడూరు
గ్రామ చరిత్ర

పూడూర్ గ్రామం నిర్మాణం :-

మొదటగా ప్రస్తుతం పిలవబడుతున్న తిమ్మనిసార్ గట్టు చెరువు గుడి అను మునకంటి గుడి వెనుక ప్రాంతంలో మొదటి గ్రామం నిర్మాణం ఏర్పాటు అయింది. అయితే అది అగ్ని వర్షం కురిసి నాశనం అయింది.

పూడూర్ గ్రామం అనే పేరు రావడానికి గల కారణం :-

అప్పటి ప్రజల యొక్క మొదటి స్థానం అయిన చిన్న మునకంటి గుడి సమీపంలో అప్పుడు వారు ఎక్కువగా చెరకును పండించేవారు. అయితే దాని ఆధారంగా పుండ్రపురంగా పిలవబడింది అని పెద్దలు చెప్పారు. కాలక్రమేణా పుండ్రం గాను తరువాత పూడూరుగా మార్పు చెందింది అని పెద్దలు చెప్పడం జరిగింది. పూడూర్ పేరుగా ప్రాశస్త్యమైన కారణం.

చెరువులు, కుంటలు వాగులు బావులు :-

చెరువులు :-

1) పూడూర్ శివారి కొండపల్లి చెరువు శివుని గుడి ప్రక్కన.
2) బసవమ్మ చెరువు (పూడూర్ కి సంబంధం)
3) నాగుల చెరువు.

వీటి క్రింద మొత్తం 175 ఎకరాల తడి పొలంలో వరి పంటలు పండిస్తున్నారు.

కుంటలు :-

1) ఈదుల్ల కుంట :- ఈ కుంట క్రింద పప్పు శనగ, వాము మిరపకాయలు
2) తిరగేటి కుంట :- మొక్కజొన్న పొద్దుతిరుగుడు మిరప పత్తి, చెరుకు

(3) కుమ్మరకుంట :- పెండ్లి (పుట్టకోట) కలిపిన్చకోట

గుమ్మడి కాయలు

(4) తమ్మగాళ్ల కుంట :- కొరలు, చెరుకు మొదటి కందులు

(5) బుడ్డ చెరువు కుంట :- పత్తి, కొరలు వేరుశనగ

పామాయిల్ చెట్లు

వాగులు :-

(1) చెరువు నుండి వచ్చిన నల్ల మోరు వాసుగా ఉండి రెండవ
వాగు (2) ఖానాపురం బాయి వాగు గొపాలపల్లి నాద్దె నుండి
(3) బయ్యారం రావుల చెరువు నుండి వాగులు.

(4) బుడ్డ చెరువు వాగు

(5) ~~ఈ~~ ఈర్లమ్మ గుండ్లు

(6) గొల్లపల్లి గట్టు ప్రక్కన వాగు

(7) ముక్కింటాయి వాగు

(8) నక్కలగుంట బాయి వాగు

(9) S.C నాగిసన వాటర వాగు
(మొదట)

~~ఈ~~ ఈ వాగులన్నీ కలిసి బసవ చెరువు ~~అనం~~ అనంతపురం
తమ్మపురం నుండి ప్రక్కగా పారుతాయి.

బావులు

ఈ బావులు అన్ని కోట గడ్డ చుట్టూ చుట్టు (ప్రాంతంలో ఉన్నాయి)
అలాగే గ్రామం సమీపంలో ఉన్నాయి.

1. కొండసుత్తి వారి బావి
2. లక్ష్మిరెడ్డి బావి
3. బుచ్చిరెడ్డి బావి
4. భవానమ్మ బావి
5. చిన్న భవానమ్మ బావి
6. కృష్ణారెడ్డి బావి

మరిగాల నైరుతి కట్ట ఉంది

7. నాయక భీమన్న బావి
8. పెద్ద రామన్న బావి
9. కావలి భీమన్న బావి
10. తమ్మలి సోదరుల బావి
11. ఇటికెరల బావి
12. మడిగ గౌరవ్వ బావి
13. ఉసుపాడు బావి
14. పెద్దబావి
15. చిన్న బావి
16. బోయి నరసింగ బావి
17. గాడు బావి
18. వనుము బావి

19. ఠానియాబాయి.
20. సిమిసింట బాయి
21. గోపాల్ బాయి
22. చెన్నయి బాయి
23. ఊశరబాయి.
24. గొల్ల సింగన బాయి
25. వడ్ల తిమ్మయ్య బాయి
26. బుడ్డి చెరువు
27. ఎనిసన్న బాయి
28. రొంగొంబాయి.
29. బోయి నరసింగ బాయి.
30.

నివాస ప్రాంతాలు : (గతంలో జరిగిన మార్పులు)

చెన్నపట్నం పుట్టుక

1) వర్తక స్థావరం నిర్మాణంగా :-

ఫ్లూయర్ మొదటగా గతంలో వర్తక స్థావరం ఉండడం వలన ప్రాంతంగా ఇరువైపుల మొదటగా అక్కడ ఉండె. అయితే దాని ప్రక్కన హిమ్మత్ నావ గ్లోడ్ అని అంటారు. కాలానుగుణంగా ఆ ప్రాంతంలో జనాభా పెరిగి కొన్ని వర్షం కురిసింది. దానిలో అందరు చనిపోయారు.

2) బుద్ధి చెరువు ప్రాంతం :-

అయితే కొంతమంది బ్రతికిన వారు. అక్కడి నుండి బుద్ధి చెరువు ప్రాంతంకు తరలి వచ్చారు అక్కడ కొన్ని రోజులు నివాసం చేశారు.

3) ఎగ్ర నెంబ్లై :- ఈ ఎగ్ర నెంబ్లై అనుస పేటే రైల్వే స్టేషన్ సమీపంలో నివాసం ఉండేవారు తరువాత అగాసున కొండికి తరలి వచ్చారు.

4) సోమనాద పరిపాలన :-

సోమనాద పరిపాలనలో ఫ్లూయర్ గ్రామం చుట్టూ కొన్ని కోట గోడలు నిర్మించారు ఆ గోడలు మధ్యలో ఫ్లూయర్ గ్రామం ఉండేది. అందరు ఆ గోడల మధ్యలో ఉండేవారు.

5) నల కాలనీ గోడలు దాటడం (మరిగెలు) :-

పరిశ్రమల స్థలం సరిపోక ఇప్పటిలో ఉండే వారిలో కొందరు క్రొత్తగా ఈ గోడలు దాటి వచ్చారు ఇప్పుడు అలా ఎంతో పెద్ద ఇళ్లు ఉన్నాయి ఈ విధంగా కాలానుగుణంగా స్థలంలు మార్పు చెందాయి.

చెన్నకేశవస్వామి ఆలయం-(2)

చెన్నకేశవస్వామి
ఆలయం-(3)

వీరభద్రస్వామి ఆలయం
↓

సుంకులమ్మ గుడి

ఆలయాలు - ప్రాచీనత :-

1) వీరభద్ర స్వామి ఆలయం :- అప్పట వీరభద్రుడు అనే నిత్యం పూజారి అయిన (శ్రీరంగపురం నుంచి (ప్రయాగ) చెన్నప్ప అనే వారు తను

వెంట తీసుకు వచ్చారు. చెన్న అనే పల్లెకి చూసే అక్కడే నిలిచి పోయారు. అలా స్వామి వెలిసి పొడుగా కొలువుతీరాడు. అలాగే మల్లికార్జున స్వామి కూడా చిన్న పెద్దగా నిలిచిపోయాడు. అదేవిధంగా ఈశ్వరుడు కొలువై తీరాడు. అయితే ఈ వీరభద్రుడు మొత్తం వీరు నలుగురు అయితే

1) శ్రీరంగడు 2) వీరభద్రుడు 3) ఈశ్వరుడు 4) తిమ్మప్ప అయితే ఈ తిమ్మప్ప మల్లికార్జున ప్రాంతంగా పొడుగా నిలిచాడు.

2) నంది ఈశ్వరుడు :- ఇది కూడా ప్రాచీనమైనది అయితే కొందరు దొంగలు ఈశ్వరుని మరియు నందిని బసవ గట్టి అందులో ఉన్న బంగారును దొంగిలించటం జరిగింది తరువాత మళ్ళీ నిలిపినారు.

② చెన్నకేశవస్వామి ఆలయం:- గ్రామాధికారుల గ్రామపెద్దల ఆ
వంశపారంగా ఉన్న రాజుల నిజమోహన్ రెడ్డి. నవాబు
వారు కలిసి చెన్నకేశవస్వామి
ఆలయాన్ని నిర్మించారు. అయితే
ఆ గుడి చుట్టు ముట్టు అంత
అస్సీల మైన బావులు అప్పటి
వారు నిర్మించారు. అయితే అ
చెకటలే గుడి కి ఉన్న
దోషం పోయింది అని వారి
మొదటి నమ్మకం అప్పటిగా.

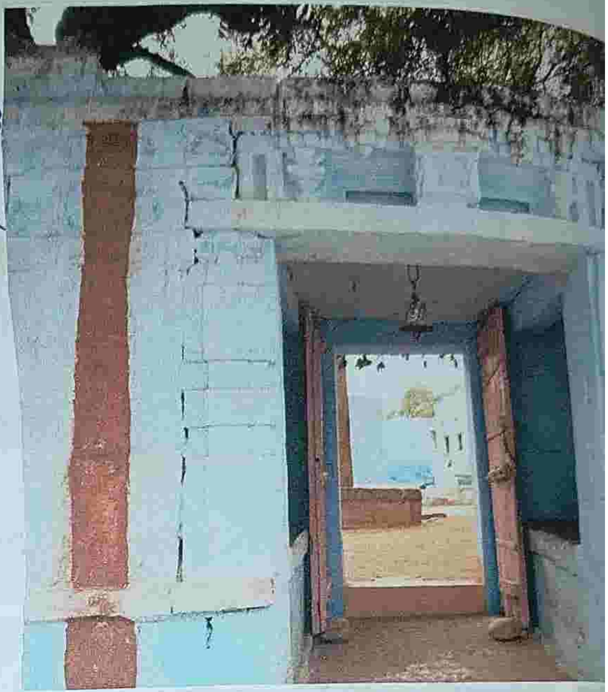

③ 1969 లో నిర్మించిన చర్చి మందిరం:- (బ్రిటిష్ పరిపాలన అ
చర్చిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.
అప్పటి దొర అయిన చర్చ్ వెలి
మొదటగా MB చర్చ్ చర్చిగా
ఏర్పాటు చేశారు. అయితే ఇది
పురాతన మైన కట్టడం కాక పోయిన
ఇది పుటూర్ గ్రామంలో చరిత్ర
కమైన నిర్మాణం. సమీప
గ్రామంలో ఉన్న వాటి కన్నా
మొదటగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

శాసనాలు :

పోచార్ గ్రామంలో వీరభద్రస్వామి ఆలయ సమీపంలో శాసనాలు ఉన్నాయి అయితే అందులో మొత్తం నాన్నిటిలో బాగా ప్రచురింపబడిన చెరిగింది దానిపై బుద్ధ చిత్రం అందులో ఉంటుంది అయితే జనులు దానిని చదివినవారు ఆ శాసనం బండ పగిలి రెండు ముక్కలుగా అయిపోయింది కాదా దానినిగా చదువ లేక పోతే అలాని శిల పగిలి పోయింది అక్కడ గ్రామంలో ఉండే పెద్దలు చెబుతుంటారు. అది ప్రస్తుతం వీరభద్రస్వామి ఆలయ సమీపంలో ఉంది.

(ii) మరొకటి పోచిగాని ఉత్తరం గోడవైపు బండ శాసనం ఉండేది. అలాగే దక్షిణం సమీపంలో కూడా మరొక శాసనం ఉండేది అయితే ప్రస్తుతం అది అగుపడ లేదు

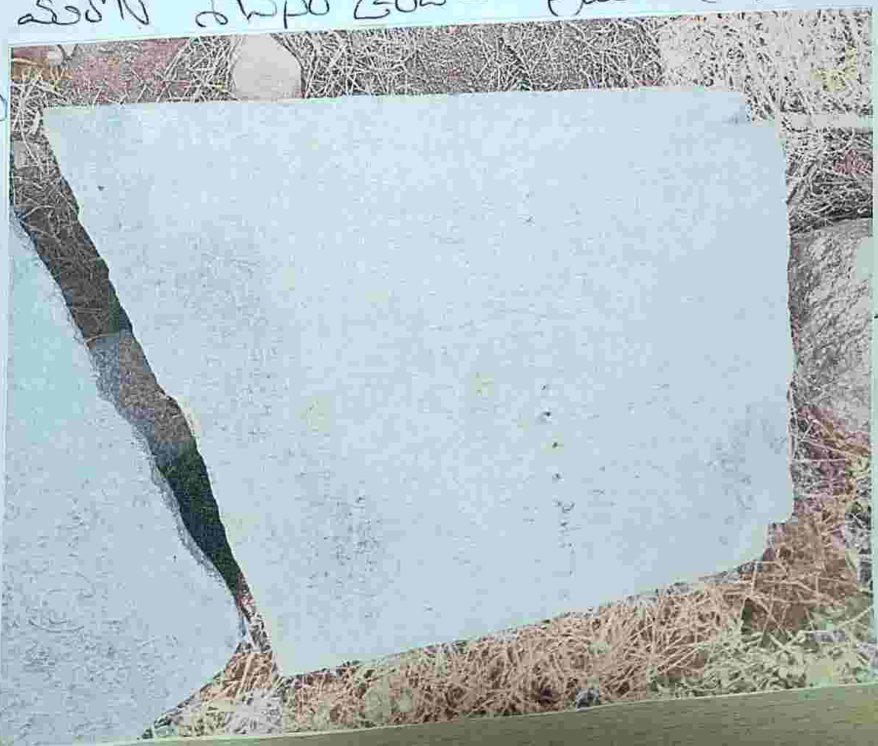

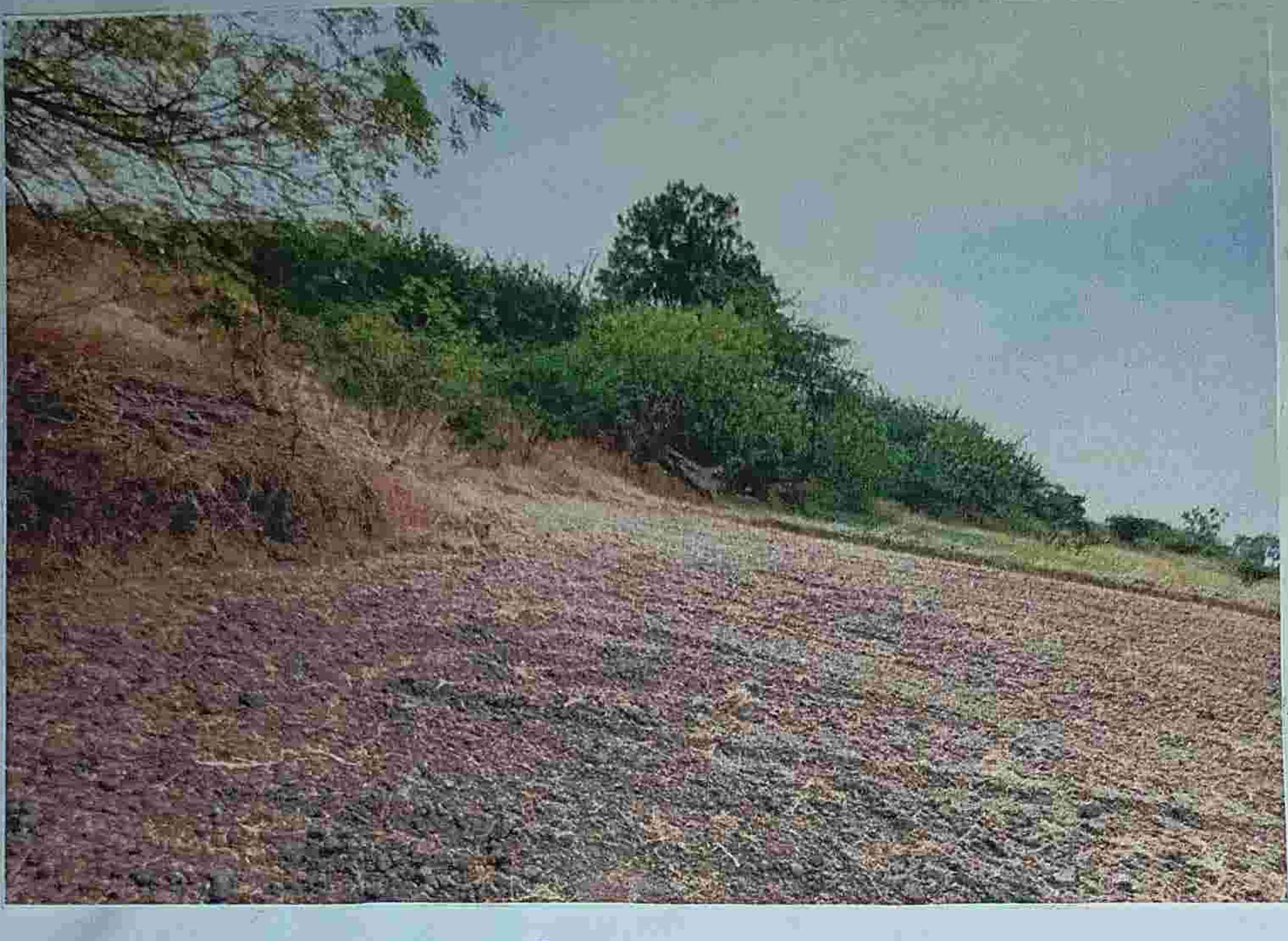

పొల గట్ల నిర్మాణం

పాత దిబ్బలు పాత నిర్మాణాలు :-

1) కోట గడ్డల నిర్మాణాలు :- పూర్వం గ్రామంలో పాత నిర్మాణాలు ఉన్నాయి. అయితే అవి పూర్తిగా నష్టమైనవి. నల్ల గ్రామానికి గట్టిగా కోటను కట్టక మునుపు వాని రాజు వానికోసం పూర్వంగా కోటను ఏర్పాటు చేసుకోవాలని అనుకున్నారు. అయితే పూర్వం చుట్టు

పక్క కోటకు సంబంధించిన గడ్డలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అది ఎవరు ఇతర రాష్ట్ర వేరేయులు గ్రామాలపై మన రాష్ట్రంపై

ఎలాంటి దాడులు చేయకుండా ఆ రాష్ట్ర సంరక్షించడానికి నిర్మించారు నల్ల గ్రామానికి అయితే ఆ కోటకు నాలుగు వైపుల

వైపున వారు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఆ వారు రాజ్యము సమయాలు ప్రతి తిరుగుడు చేసుకునేందు వారు ఉపయోగించేవారు

వేరే ఇతర రాజ్యాలను పరిపాలించడానికి యుద్ధంగా ఇది వారికి మంచిగా ఉపయోగపడేదిగా మన గమనించవచ్చు

కానీ ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ ... కట్టినే ప్రభు...
ఉంటే. ప్రస్తుతం నాయిని గడ్డలు ఉన్నాయి

2. కట్టుశాల భవనం :- గ్రామానికి పరిపాలన కోసం
భవనం రాజు నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. అయితే
నివాసంగా ఏర్పాటు చేసాడు. ఈ భవనం ముందు రెండు ప్ర
గదులు ఏర్పాటు చేసాడు.

మొదటి దానిలో రాజు
కు సంబంధించిన వస్తువులు
అందులో దాచుకునేవారు.
అలాగే రెండో గదిలో
సురవు, సైనికులు
అందులో నివాసం గా
ఉన్నారు. రాజు ఒక
రోజు యుద్ధం కు బయలు
దేరాడు అంతకు ముందుగా
కుందేలు చూసాడు దానే
వేటాడానికి వెళ్ళాడు
అయితే కుందేలు ఆగకుండ
పారిపోయింది దానే
ఎట్లైన బంధించాలని
అనుకుని వెంట పరుగులు
తీసాడు అది గమనించి
ప్రాణంలో నిడ్డు కు

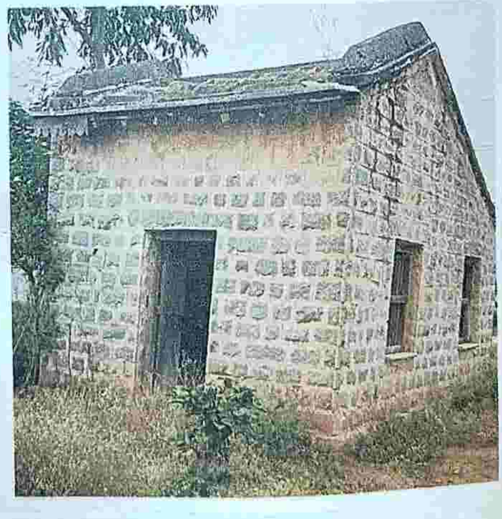

అనుమతి రాజుకు కుదరదు
ఎవరు మళ్ళీ నిలిచి
వెనక ప్రాణాలతో ఇక్కడ కోట నిర్మించు అని చెప్పి

పోయింది. ఇది ప్రసిద్ధమైన స్థలం అయి నల్ల సోమనాద్రి ...
కోటను నిర్మించారు అలాగే భూదేవి గారు నిర్మించిన బావులు
ను నిర్మించారు అవి ఇప్పుడు చిన్న ఎర్రబెల్ల గుంటగా
మారింది. రాజ ముద్రం చెరువుకు దాని నుండి మరొక రాజ్యం
ను బడించేవారు. అలాగే అన్ని సంపదలు ధనవంతులు పోలీస్
పటేల్ వారు అందరూ ఉండేవారు. కొలిగిరి భవనంలో. ఇప్పుడు
దానిని పాడుపడిపోయినట్లుగా ప్రస్తుతం నమూనాగా ఇప్పుడు
వాడకంలో లేదు. ఖాళీగా ఉంది.

బోరబావి నిర్మాణం :- ఈ బావిని సోమనాద్రి పరిపాలన
ప్రజలకు మంచి కొరకు వెళ్ళే వారు - సామాజికంగా వాడు ఉపయోగంగా
ప్రజలకు ఎంతో నీరు దొరికేది కాదు. అయితే ప్రజల పరిపాలన
సామాజికంగా త్రాగడానికి నీరు కోసం బోరబావి నిర్మించారు. అయితే
దానిని మంచి రాయి బండ

రాయి బలమైన బండలతో
నిర్మించారు. బలమైన
వృక్షాలు కూడా ఈ బావి
ను నిర్మించారు అది
ఇప్పటికి కొనసాగుతుంది
కానీ నీరు కలుషితం అయి
పోయాయి అలాగే
మెల్ల చెరువు సమీపంలో
సోమనాద్రి బావి ను నిర్మించ

పూడూర్ రైల్వే స్టేషన్ నిర్మాణం :- గతంలో ఉన్న స్టేషన్ పూడూర్ అంటే గతంలో వస్తువు మోసేటు రైలు ఆగుతూ ఉండేది. పాతన వారికి నిండండిన నెడుదుము

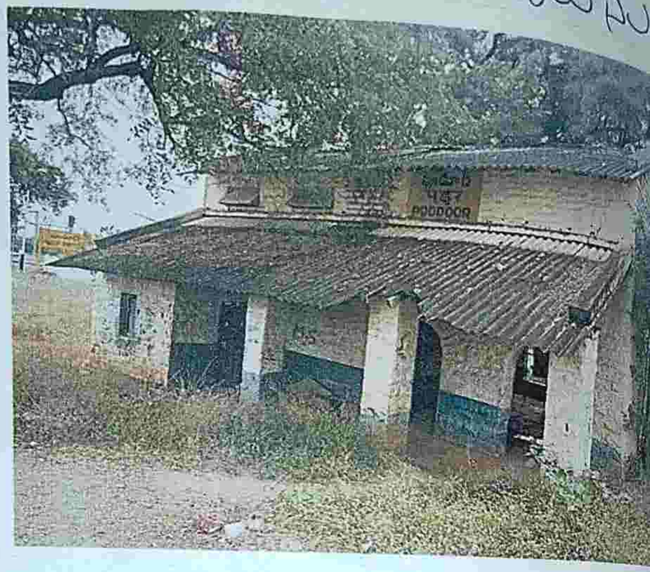

వస్తువు ఎక్కువ ఉండేవి తీసుకువడం కోసం రైల్వే స్టేషన్ను చిన్నగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు రైల్వే శాఖ కొత్త రైల్వే స్టేషన్ నిర్మాణము జరిగింది.

నూతన రైల్వే స్టేషన్

గ్రామ్య జీవన విధానం :-

అప్పటిలో జీవన విధానం బహిరంగంగా ఉండేది. అప్పటిలో అందరు వ్యవసాయం చేసేవారు. ప్రతి ఇంటి దగ్గర పశువులు బర్రెలు ఉండేవి అందుకే పాలు సమృద్ధిగా ఉండేవి. కొన్ని కులాలు మంచిగా బ్రతికే వారు. అప్పటిలో రెడ్డిలు దొరల సామాజిక వర్గాల గౌరవం వుండే వారు. బాపనోళ్లు, కుమ్మరోళ్లు గొల్లలు మాదిగ వారు వరుస గౌరవంగా బ్రతుకులు ఉండేవి. బహిరంగంగా బ్రతికేవారు

అప్పటిలో కులాలుగా వారి కులాల విభజన జరుగుతుంది. వారికి ఆహారం కోసం పనులు చేసేవారు. అప్పుడు అందరు పని చేస్తేనే వారికి ఆహారం లభించేది. లేకపోతే సమృద్ధి ఆహారం లభించదు.

1) **ఇంటివసతులు** :- అప్పటిలో సరియైన ఇల్లు ఉండేవి కావు. అందరు బంగాళ్ళ ఇంటిలో ఇరుకుగా ఉండేవారు. కొన్ని సమయాలలో ఇవి పడిపోయుండేవి. అలాగా నీరు అంత సదుపాయంగా ఉండేది. వారికి రోగాలు వచ్చేవి. ఎక్కువ బావుల దగ్గరకు వెళ్లి నీరు తెచ్చుకునేవారు. వాటిలో పాచి నీరు ఆహారాల కలుస్తాయి. అయినా అందరు ఆ నీరు వాడుకునేవారు. చర్మ సమస్యలు ఏర్పడటం వుండేవి. ఆహారం మాత్రం చాలా పుష్టికరమైనది "రాగి అంబలి" "రాగుల సంకటి" "కొఱ్ఱలు" "జొన్నలు" "సజ్జ జొన్నల రొట్టెలు," "సజ్జ సంకటి" "తెల్ల జొన్నల రొట్టెలు" "కారం" "మిరపకాయలు" "చింతకాయ పచ్చడి" వంటి ఆహారం తినేవారు. ఇప్పటికి గట్టిగా ఉన్నారు.

అణగారిన వర్గం (మాదిగ) :-

ఆ కులం వారు మాదిగ అంటే బహిష్కారంగా చూసేవారు అయితే

వారు వారి చేయుటకు వారి భూమి పోరాడు. వానివలె
భూమి నింపాదించుకునేవారు వారి జీవనం ఉపాయిని
గావచే. నాయాడే (లాగే రెడ్ల ఇంటి కాడ పనులు నిర్వ
హించు చేయాలి. వారికి మర్యాద చేయాలి. వాటిని చె
తీసుకొని పోవాలి. మళ్ళీ ఇంటికి తిరిగి రావాలి. ఈవి
అనే రావలగా హింసకు గురిచేస్తున్న మాదిగ వారు. నియ
ఇద్దరు ముగ్గురు గానగానాళ్ళు ఉంటారు. బానిసలుగా
గాను బసేటు మాలోడు మారిరోజులు. రాత్రి ప
చేసేవారు. వారి యజమాని ఇంటి కాడ బాలి పిల్లలు
రావలి అని వెలుతాయి చెప్పుతాయి. కొత్త సమయం
పోతారు.

<u>వివాహ సహకారి పరిస్థితులు</u> :-

ఉపాహారాయి బట అప్పాయి పెళ్ళి చేయాలి అనుకుంటే అ
కొన్ని నెలలు రెడ్డి వారు కింద గాను ఉండి వాటితో వ
~~[illegible]~~కం తో పెళ్ళి చేసేవారు

<u>కిరాయి అంగి పెళ్ళి కుమారుడు</u> :-

వ్యవస్థలు అప్పటిలో నర్తగారికేవి కాదు అందుకు మర
అంగిని కిరాయిగా తీసుకొనేవారు. మరల ఇవ్వాలి అందు
ప్రత్యేకంగా పెళ్ళి కొడుకు ~~అగ్గి~~ అంగ్గ ని అద్దెకు చెప్పుకు
అంగి పెళ్ళి కుమార్తె కు కూడా. ఈవిధంగా అద్దెకు తెచ్చు

<u>(వివాహం</u> :-

మగ పెండ్లి పెళ్ళికి వెళ్ళితే కాలి నడకన వెళ్ళేవారు.
మరలగా ఉండి పెళ్ళిల బండియందు (వివాహం జరిగించు
వాటి వరికి [illegible]

వృద్ధుల జీవనాలు :-

అప్పటిలో అందరూ పనికి పోటుకు వెళ్ళేవారు. ఇంటిని చూసుకునేందుకు వృద్ధులు ఉండేవారు. అలాగే చంటి పిల్లల రక్షణగా ఉండేవారు వారు ఎవరూ పోకుండా చూడ పనికి ఉండేవారు.

స్త్రీలు వ్యవసాయంలో పొలంలో పొలాలు తిరిగి రావడానికి రాత్రి సమయం పడుతుంది. వస్తూ కూరలు మొదలైనవి ధాన్యం కూడా పండినవి తీసుకొని వస్తారు రాత్రి ఒకే ఆహారం సరిపోయేది అని అయినా వండేవారు. అయితే ఎక్కువగా తినేవారికి సరిపడిన ఆహారం సరిపోక ఇంక కావాలి అంటే చూసేవారు కాని చాలా ఆకలిని ప్రకారం చెప్తారు. వృత్తులు :- వారు మనిషి వారు అయితే వారికి సరిపడిన సేవ చేయక ఇంటిలో స్థలం లేకపోతే అలాగే ఇంటి బయట పడవేసేవారు. అందుకు చలికి వానకు ఎండకు ఇబ్బంది పడి చనిపోయేవారు. కొంతమంది రాత్రి అలాగే సందర్భంలో పాత పెట్టేవారు. ఇంటి నిర్మాణం ఉండేది అప్పటి రోజులు

రోగాలు :- మశూచి మరియు గత్తర వంటి రోగాలు వచ్చేవని ప్రజలంతా ఎక్కువ మంది చనిపోయేవారు. కొంత మంది బ్రతికారు. ఇవి ప్రాణాంతకమైన వ్యాధిగా ఉండేవి.

ఎక్కువగా పోషణ లేక చనిపోయేవారు. అలాగే రోగం జ్వరం వస్తే అంటే ఉడుకు కొలిమిలో పోసి అది తగ్గుముఖం అయ్యే వరకు బాధించేవారు. అలాగే వేప ఆకుల చిగురులు గా రోగం నయం చేసేవారు. అలాగే దెబ్బలు కూడా ఎక్కువగా ఉండేవారు వారు అలా మానిపోయే వారు. అంటే మన్నును కూడా పూసుకునేవారు.

చిన్న వారబావి

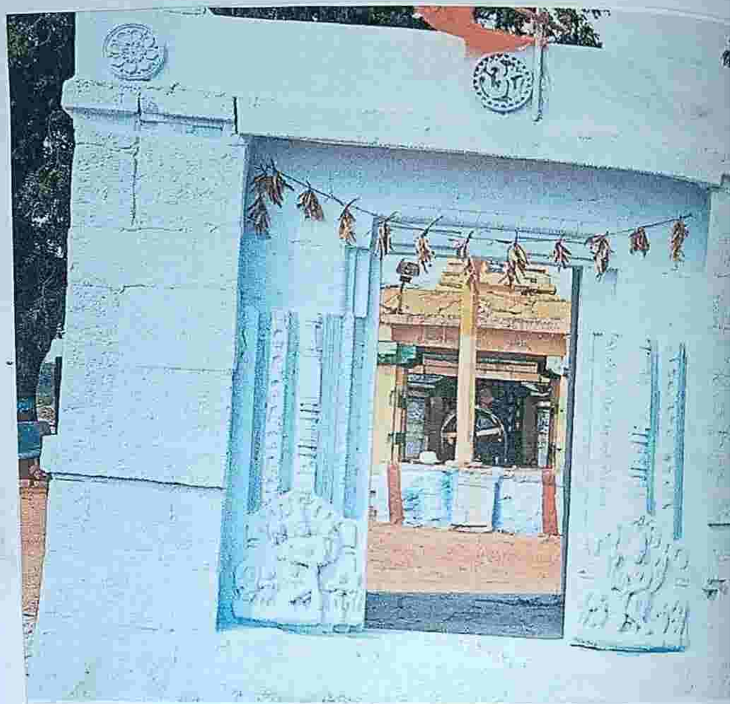

వీరభద్ర స్వామి ఆలయం

→ ఫ్యూచర్ (గ

(పవాన్ మారి -

ఇప్పటికి ఇరు

కొ

సామాజిక వర్గాల సహజీవనం:

ప్రతి 1970 సంవత్సరాలు అయితే అప్పటిలో ప్రజల మధ్య సరియైన జీవనం ఉండేది కాదు. అప్పటిలో పెద్దల పరిపాలన నియమంగా ఉండేది మొదట గల వర్గం వారిని హీనంగా చూసేవారు వారి చేత అన్ని పనులు చేయించుకునేవారు. వారి ఆహారం మరియు కొంచెం డబ్బులు ఇచ్చేవారు. వారిపై అనేక అపవాదాలు మోపేవారు. వారికి న్యాయం అందుబాటులో ఉండేది కాదు. అయితే ఎవరైన మోసం గాని అన్యాయం గాని పన్ను చెల్లించకుంటే వారికి గ్రామంలో ఉన్న చెన్నకేశవ స్వామి ఆలయంలో ఉన్న పెద్ద బండరాయిని వారిపై పెట్టి అటువంటి అపవాదం తప్పుకు నేరం వారు అంటేనే శిక్షించే వారు. అలాగే అప్పటిలో స్త్రీలు కూలీలకు పోయేవారు ఉదయం పనులు దొరికితే రాత్రి వరకు అలాగే పొలంలో పనిచేసి మబ్బుకు నడుస్తూ వచ్చేవారు. పొలం మొదటి రాయుడు వారి పట్ల కఠినంగా ప్రవర్తించే వారు. అయితే క్రీస్తు సంవత్సరం తర్వాత మార్పు చెందుతు వచ్చింది. ప్రస్తుతం అందరు కలిసి మెలిసి మంచిగా జీవిస్తున్నారు. అయిన ఇప్పటికి పలు ప్రాంతాల్లో దళితులపై దాడులు గ్రామాల్లో మరిగా వారికి అంటరాని తనం నడుస్తు ఉంది. కాని ప్రస్తుత గ్రామంలో అంత మారి పోయింది. అందరికి ఓటు హక్కు వచ్చే నందున అందరిని గౌరవించడం, అందరిని సమానంగా చూడటం వంటివి జరుగుతున్నాయి. అప్పటి ప్రజలు ఇప్పటి ప్రజల కంటే బాగా జీవిస్తున్నారు మార్పు చెందారు.

కుండాం మట్టి సామాజీకరణం

ఎటు మార్కెట్లల నుండి ప్రయోగించి వచ్చేవారు
అప్పటిలో
ఉన్న దాట్లో గుండె వారి ఇచ్చేవారు తినే విషయంలో గానీ
విషయంలో గానీ అందరు కలిసి మెలిసి ఉండేవారు.
నుంచి కాలం ~~[struck out]~~ మొదలు లావా వచ్చిన ఆహార నిలువచేసిన
బారు నిత్యంగా ఉండేవారు. అమ్మ ఇంట్లో ఏటు
పెట్టింది అది రాత్రి సమయం అన్నము కుండలో ఉన్న
ఆ మట్టిగ చల్లగా ఉంది. ఆ మట్టిగ నుండి వచ్చిన
ఒక కుండలో తినే పెడుతుంది. అల పెద్ద ముంతకు గట్టి
తాళ్ళ కట్టలతో మాట్లాగా చుట్టుకుంటుంది దానిపై
వెన్న పూస వస్తుంది. దాని తినే ఉంది. నాన్న ఏమి
సాయంకాలానికి ~~[struck out]~~ పోయాడు. రాత ఏమో బయటికి
సు ఉన్నాడు. ఇది మొదలు ఆ వెన్న పూస తినం అ
తెలియకుండా రొట్టెలు కారం వెన్న పెట్టుకొని తింటే
ఉండుంటే. ఉదయం అయింది. నాన్న మా వానుటకు
కొమ్మని రావడానికి పోయాడు. రాత బట్ట ఆపి ఎక
పెట్టుకు పట్టాడు అమ్మ కళ్లకు చూస్తుంది. అలా ప్ర
తి. అవ్వి చేసిన మట్టిగ రెండు కుండల నిండు
ఉండేవి. అందరు బారి తరువాత బారు మట్టిగ
చెంబులతో వచ్చేవారు. అవ్వి వచ్చిన వారికి తప్ప
మట్టిగ అందిస్తుంది. అందరు వచ్చే అమ్మ గింజ
ఉండే పోయిన్న ఆపే అడిగే వారు.

ఆర్థిక అంశాలు

పంటలు

వేరుశనగ కి ఎరువు

క్రమంగా వేరుశనగ వేసేవారు. పొలము వేయడానికి ఎరువును ఉపయోగించేవారు. అంటే వేరుశనగ వేసేటప్పుడు బాగా ఎరువు వేసేవారు. అందుకే ఎరువు ఎక్కువ వేసేవారు. వేరుశనగ కొత్త పంట వచ్చాక వేరుశనగ ను తీసేవారు. అది అయిపోయిన తర్వాత ఎరువు మళ్లీ పంటకు ఉపయోగానికి వస్తుంది. అంటే ఇందులో (అవసరం) వ్యవసాయం ను బాగుగా జరుగుతుంది.

తెగల బుడ్డలు

తెగ బుడ్డలు అంటే అవి సాధారణంగా చాల వరుసగా విస్తరించి ... ఉంటుంది. 5 నెలల్లో ఈ పంట చేతికి వస్తుంది అయితే ఇది పంట ... వచ్చిన తర్వాత చెట్లు పెరిగితే కష్టంగా ఉంటుంది. కొన్ని ... నాటిన ఎరువులతో నిండుగా గట్టి వేసేవారు. దాని ఎరువుగా ... సంచులు నింపేవారు.

సద్దలు పచ్చ జొన్నలు

సద్దలు పచ్చ జొన్నలు కలిపి విత్తనాలుగా వేసేవారు. ఒడిగం మొదట ... గొర్రు వెనక విత్తనాలు వేసేవారు క్రింద గింజ మొలకలు ... ఉంటుంది. అందుకే అది నిండుగా (ఆ) పైరు మొక్కలు దాన్ని ... 3 నెలల తర్వాత సద్దలు పచ్చ జొన్నలు ... గింజలకు నింపి గింజలను బండిలో వేసేవారు. ఈ పంట ... ఒక ఇనుప గింజ ... విత్తనాలను కొట్టి దాన్ని ... చేసేవారు. సంచులు ఎత్తేవారు.

అలాగే మొక్కలు, పసుపు అరటిపండు తయారీకి వచ్చేవి.
ని శ్రీకారంగా తినడానికి నింపుకుంటున్నారు. అలాగే
కొర్రలు, మొక్కజొన్న, పత్తి, పొగాకు వంటివి కూడా
పండించేవారు. వీటి కోసం బాగా కష్టపడాల్సి ఉంటుంది

వర్తకులు :- ఈ పంటలను చేతికి వచ్చిన సమయంలో
వారు. అంటే మనుషులతో పెట్టి, బుట్టలలో నింపి విక్రయం
దారా గ్రామాల గొంటెకి వ్యాపారస్తులకు అమ్మేవారు.
అనేక రకాల అరటిపండు, పొగాకు, పచ్చి జొన్నలు, మొక్క
(కొర్రలు) మిరపకాయ. పత్తి, కందులు వడ్లు అన్ని రకాల
విత్తుల బండ్లకు పెట్టి గ్రామాల దూరంగా గొంటెకి అమ్మే

వృత్తులు :-

(1) వడ్రంగి వృత్తి :-

అప్పట్లో వడ్రంగి వారు వ్యవసాయం నిమిత్తం పనిముట్లు త
(1) నాగలి మరమ్మతుకి ఉపయోగించేవారు. (2) కర్రల గుంటక
చేయడానికి (3) గొర్రు విత్తనం వేయడానికి ఉపయోగించేవారు (4) విత్తు
పై కాడు మానులు ఎద్దుల సాయంగా పోవడానికి ఉప

II కమ్మరి వృత్తి :-

వీరు ఇనుము వ్యవసాయం నిమిత్తం నాగలి కర్రు, గుంటక
గడ్డపార పలుగు గొడ్డలి కొడవలి కురుపి కెతి వారి
కమ్మరి వారు తయారు చేసేవారు. వ్యవసాయం కోసం

కుమ్మరి వృత్తి :-

కుమ్మరి వారు మట్టితో కుండలు తయారుచేసేవారు. వాటి

విద్యుత్ లేని కాలంలో వ్యవసాయం!

విద్యుత్ లేని కాలంలో వ్యవసాయం చేసేందుకు వరి ని పండించడానికి అప్పట్లో బావిలో నీరు బయటకు తోడేందుకు రెండు ఎద్దుల లేదా రెండు దున్నపోతులు వాటికి నీళ్ల కోసం ఎద్దు చర్మంతో ఒక బొక్కెన తయారుచేయుదురు. లేదా ఇనుప రేకులతో ఒక బొక్కెన తయారుచేయటం జరిగేది కొన్ని మొద్దుల కట్టెలతో స్తంభాలు రెండు చెక్కలు రెండు బిల్లలు తిరిగేటటువి వాటితో నీరు బయటకు తోడటానికి వ్యవసాయదారుడు వాటి కోసం (12 గంటలకు) ఒక రోజీ అర్ధరాత్రి వేళ రెండవసారి తెల్లవారి జామున రెండవసారి పూత కోసేది అప్పుడు వ్యవసాయదారుడు తెచ్చె ఇంటి నుంచి బయలువారి బావి దగ్గరకు పోయి ఎద్దులను కాడి మాను కట్టే వాటితో గుంజేంచి. నీరు బయటకు వస్తాయి దీన్నే **మోట** అనే పేరుతో పిలుస్తారు. పంట అగ్గి నిప్పు లేదా పొగను ఏర్పాటుచేస్తారు. అప్పట్లో వడ్లు దంచుట్ల బాయి కాడ ఈ ట్రాక్ట వి జరిగి ఉన్నాయి.

ప్రొటెక్టు పనులు: ఇంట్లో వెలుగును ఉండేందుకు కిరోసిన్ లాంతర్ లేదా ఒక చిన్న బుడ్డి తో వెలుగుగా వాడుతున్నారు.

కుంపటి: అంటే ఇంట్లో వరి పొట్టు వేసుకొని అందులో చిన్న ముక్క నిప్పులతో నిప్పులను ఎప్పటికి అందులో రాసుల ఉంచుకొని ఉంటారు. ఈ విధంగా విద్యుత్ లేని కాలంలో ఇన్ని విధాలా కష్టపడి వేడి వ్యవసాయం చేసేవారు. ఇప్పుడు బాగ బావులు అన్ని నశిస్తున్నాయి.

iii) సాతాని వారు వృత్తులు :- (ఉపదేశించేవారు)

అందరికి సంబంధించి బట్టలు తీసుకొని వాగులు, సుంకు వద్దకి …
వారు. బట్టలు ఉతుకుటకు కొండ మట్టి ఉండగా ఉపయోగించే …

iv) బాలసంతులు :-

వారు పాపసాము చేసేవారు పెద్దవారు లేంది చేసేవారు. తలలు …
చేసేవారు.

v) కుమ్మరులు :- అడవిప్రాంతంలో నివాసం గొర్రెల మేకల …

(6) వడ్డెవారు :- అప్పటిలో ఇళ్లు నిర్మించేవారు. ఆది మ…
నిర్మించారు.

(7) గౌండ్లు :- వీరు ప్రతిరోజు ఈత చెట్టు ఎక్కి కల్లు …
వారు. తీసేవారు. వీరిని గీత కార్మికులు అని …
అంటారు

(8) మాదిగవారు :- వీరంత పాదరక్షలు అంటే చెప్పులు త…
చేసేవారు కుట్టేవారు.

(9) మేదరి వారు :- వీరంత అల్లికలపై సంబంధించినది అం…
బుట్టలు చాపలు కొరకు తయారుచేసేవారు. చెరువుల…

(10) మంగలి వారు :- వీరు ఎప్పటికి మంగలి పని చేస్తున్నా…

అయితే ప్రస్తుతం ఈ వృత్తులు కొనసాగించేవారు తగ్గి…
కొంత మంది. (1) మంగలివారు. (2) కుమ్మరి వారు గా…
చేస్తున్నారు (3) మేదరివారు ఇప్పటికి చేస్తున్నారు. (4) …
వారు. కూడా చేస్తున్నారు.

గొర్రెలు బర్రెలు ఆవులు కోళ్ల పెంపకం :-

ప్రతి ప్రజల వారి పరివారం ఉంటే అప్పట్లో ప్రతి వారికి కోళ్లు గొర్రెలు, బర్రెలు ఆవులు వుండేవి. అప్పట్లో ప్రతి పశువుల మీద పన్ను విధించేవారు అంటే కోళ్ళ గొర్రెలు, మేకలు ఆవులు మొదలైన వాటి మీద పన్ను విధించేవారు బల అనాగ విధించేవారు. వారికి బయపడి వాటిని చెట్ల పొదల్లో గింజల్లో దాచి పెట్టేవారు. అప్పట్లో దాచిపెట్టినవారు. తరువాత గొర్రెలు, బర్రెలు ఆవులు వంటి వాటిపైన బల ఆగా వేసేవారు. ప్రజలు వారికి వీటిని జీవనాధారం కోసం వీటిని పెంచుకొనేవారు. మొదటగా బర్రెలు వీటిని పాలుంగా కోడిగా వారు. ఉదయం పెరుగున పాలు పితికేవారు. ఆ పాలను అమ్మేవారు. వాటికోసం పాలుంగా వచ్చే గడ్డి వేయగాడే. తౌడు వంటివి వాటికి పెట్టేవారు అలాగే ఆవులకు కూడా ఇవే ఆహారం ఇచ్చేవారు. ఇవి వారి జీవన ఉపాధి కోసం పెంచుకునేవారు. వాటిని పాలు ఎక్కువ ఉంటే సంతకు తెచ్చుకొని వాటిని తీసుకొని పోయేవారు. కోళ్లను కూడా మంచిగా పెంచుకునేవారు.

తెగులు :-

కొన్ని కొన్ని సమయాల్లో కోళ్లకు తెగులు సంభవించేది. అయితే వాటి కోసం చాల శ్రద్ధ వహించి (ఇంటి) చూసేవారు. కోళ్లకు (1) చిన్న చిన్న పురుగులు (గోమారి) (2) కోళ్లకు మెడ వంకరలు తిరగటం (3) కోళ్ల ముక్కు నుండి చీము కారటం వంటివి జరుగుతుంది అదృష్టం బాగుంటే అవి బ్రతుకుతాయి. లేక చనిపోతాయి. ఈవిధంగా కోళ్లు చనిపోవటం బ్రతకటం వంటివి జరుగుతాయి. అలాగే ఆవులు బర్రెలు కూడా

పశువులకు గాలి మరియు కురుపు వంటివి సోకుతుంటాయి.
అవి నడువకుండ ఉండేవి. ఏమి నీరు, గడ్డి వంటివి తిన
ఉండి కొన్ని రోజుల తర్వాత చనిపోయేవి. అలాగే గొర్రె
మేకలు కూడా గాలి మరియు కురుపు వంటి వ్యాధివి
వి. వాటన్నింటి కోసం ఒక పసరు ను ఉపయోగించే
వాటి అవయవాలకు గొర్రెలు మేకలకు గొప్పగా తాగి వాటి
వారు వాలుగా అవి బయటకు ఉండేవి. అలాగే వీళ్లు బాగ
అర్పించేవారు.

బయట అర్పణలు :- వాటికి ఏమాంటి కీడు సంభవించకుండ
నష్టం సంభవించకుండా ముందుగా నిర్ణయించుకున్న మొక్కు
చెల్లించేవారు. గొర్రెలు గాని, కోళ్లు గాని బలిగా అర్పించే
అది మంచిది అని వారి యొక్క నమ్మకం ఆచారంగా ఉం
అది ఇప్పుడు కూడా నూకాలమ్మ అని మారెమ్మ అనే పే
అనే పేరుతో ఇప్పటికి కొనసాగుతునే ఉంది.

మొలక పండుగ :- ఇది జూన్ నెలలో ఈ పండుగను జ
వారు. ఈ పండుగ ప్రతి సంవత్సరం ఎవరికి అందిన వస్తువుల ను
నామమాత్రంగా వాటిని సేకరించి చేయించేవారు. చేనేవారు. వాటికి
రంగులుగా వాటికి ముస్తాబు చేయించేవారు. అవి తినే గాడ
కొద్ది పూలతో గుడ్డతో వాటి కట్టి పూజించేవారు వాటిని ఊ
ఊరేగింపు చేయించేవారు. అలాగే ఇంటిలో అందరు సుఖ
చేసుకొని గుడికి పోయేవారు వాటిని ముస్తాబు చేసుకు
అన్నింటిని సుఖంగా ఉంచుకునేవారు అందరికి మంచిగా
ఆ పండుగను ఊరేగింపును సాగించేవారు. తర్వాత

గ్రామస్థుల్లో ఉండేవి ఎవరు చూసుకుంటారు. గ్రామంలో ముఖ్యంగానే తప్పటడుగు గ్రామం ను విద్యాపరంగా ఆధునికీకరణ నుండి వచ్చి విలువలు కలిగి కులాల వారికి తెలిసే వారు ఎవరు ముఖ్యంగా తెలుగులో వారి భాష మాటలు గా ఉండేవి. వాటికి ముఖ్యంగానే బస్తీలు, వ్యాపారాలు వచ్చి ఉంటారు ఈ విధంగా సమస్యలు ఒక రోజు పెరిగాయి

పారిశ్రామిక విద్యుత్ :-

అప్పటి గ్రామాల్లో క్రమంగా విద్యుత్ సౌకర్యం పెరిగింది అయితే వాటి సరిపడే సరిపోయిన విద్యుత్ ఉండేది కాదు. వాటిని సరిగ్గా వినియోగించే వారు కాదు. అయితే వారికి సరిపోయిన విద్యుత్ లేకపోవడం వల్ల కొన్ని కొన్ని పనులు కాలేకపోయేవి. అవి సాధ్యంగా నెట్టుకుంటూ ఉండేవారు. కాబట్టి అవి అనుకూలంగా ముందు కొనసాగలేకపోయాయి. అలాగే ఫ్యాను, ఏసీ, సప్లై విద్యుత్ వినియోగం పెరిగింది. అలాగే అప్పటి సరిపోయిన విద్యుత్ లేకపోవడం వల్ల వారు పరిశ్రమలు సరిపోయే విద్యుత్ లేక చతికిలపడ్డారు. కొందరికి వ్యాపారాలు పూర్తిగా మూతపడ్డాయి. ఈ విధంగా అనేక రకాలుగా కష్టనష్టాలు ఎదుర్కోవడం పెరిగింది. మొదటగా పారిశ్రామిక విద్యుత్ ను తీసుకొచ్చిన వారికి సహాయంతో ఈ లైను రావడం వల్ల స్వయంగా అనేక అటువంటి బాధ్యతలైన నియమాలు ఇద్దరికి ఈ విధంగా ఏర్పాటు చేశారు. అలాగే వారు సబ్ స్టేషన్ నిర్మాణానికి సహాయసహకారాలు స్థలం ను ఇవ్వడం పెరిగింది కనుక ప్రత్యేకంగా ఈ 2PHS సబ్ స్టేషన్ నిర్మించడం పెరిగింది. ఈ విధంగా వారి చేసిన సేవలు

పాడి పశువులు:

1970 సంవత్సరంలో పాడిపాల ఉత్పత్తి చెయ్యటం పెరిగింది
ఇంటి పాలను ఉత్పత్తి చేసారు. అయితే చాల తక్కువగా
ఉన్న గ్రామ ప్రజలకు చిన్నచిన్నగా ఇళ్ళల్లో పోషించ
వారి నుండి మరొకరి నుండి పొందుకొనుటకు అందరికీ చె-
య్యలేకపోయారు. అయితే గాంధీ ఏ కూడా అనేక
పెట్టారు. పాడిని బాగా సాధారణంగా ఇది వ్యక్తి సాధారణ
సభ్యుల వల్ల కొన్ని కార్యక్రమాల కోసం ఏర్పాటు చేసి
వాటి కోసం కొంత సమయం పోనారు. ఈ విధంగా పెరి-
గింది.

తోటలు, వ్యాపారాలు, వినోదాలు:

మామిడి పండ్ల తోటలు: ఇవి సాధారణంగా పెద్ద పాటిళ్లు
రెడ్డి వంటివారి మామిడిపండ్లు, నిమ్మకాయ తోటలు మొత్త-
వంటివి ఎక్కువగా పెంచారు. వాటిని తినటానికి
గొర్రెల మంది తిన్నట్టు వెళ్లేవారు. వారిని శిక్షించేవారు. దాని
2 3 4 సంవత్సరాల తరువాత ఈ పండ్లు చెట్లకి మంచి
కొన్ని సమయాల్లో అకాల వర్షం కారణంగా వడగళ్ళ
కారణంగా అన్ని కాయలు రాలిపోయావి. ఈ విధంగా నష్ట
నష్టపరిచేది. అలా రెడ్డి వ్యాపారులు కూలీలను
రోజువారీగా మోసం చేసేవారు. వారికి సరిగ్గా కూలీ ఇ-
మోసం చేసారు. వారిని అనేక రకాలుగా కష్టపెట్టే
అని అప్పటి వారు చెప్పారు.

వినోదాలు :-

అప్పటి కాలంలో ఈ వినోదాలు ఎక్కువగా సాగుతు ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వాలు సాంస్కృతిక వారికి ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నారు. తెలుగు కళలను సమాజంలో వారి సంరక్షించడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. అయితే పాతకాలం ఏర్పాటు చేసుకున్న కళలు (1) రామాయణ నాటకం (2) లవకుశ చరిత్ర (3) మాయా బజార్ (4) బాల నాగమ్మ కథ నటనం (5) తోలుబొమ్మల ఆట (6) బాగోతం ఆట (7) హరి కథలు (8) బుర్ర కథలు (9) భజనలు (10) భాగవతం (11) గంగిరెద్దుల ఆట (12) సర్కస్ వీటిని గ్రామంలో జరిగేటి వీటిని చూసేందుకు గాను చుట్టు పక్కల గ్రామం నుంచి వచ్చేవారు. వారంత సాంస్కృతిక సమాజం చూసేవారు బాగా ఆనందం పొందేవారు. ఇవి ప్రజలకు ఎంతో గొప్ప విలువను నేర్పించాయి. అయితే ప్రస్తుతం అన్ని అంతరించి పోయాయి సర్కస్ మరియు గంగిరెద్దుల ఆట సాగుతు ఉంది ఈ వినోదాల అన్ని పూర్తి కొన్ని అంతరించి పోయాయి. కొన్ని మిగిలి పోయాయి.

అయిన అప్పటి వినోదాలు అద్భుతంగా ఆశ్చర్యంగా చూడడానికి ఆకర్షణీయంగా విలువను తెలుపుతూ వాటికి సంబంధించిన కథలు ఏర్పాటు చేసే విధంగా ప్రదర్శించేవారు. ముఖ్యంగా పిల్లలు పెద్దలు వృద్ధులు అందరు వాటి చూడడానికి తరలి వచ్చేవారు. మన గ్రామ తెలుగు ఇది మరింత ఉండాలని మొదటి

వస్తారు బండ్లు కట్టుకొని ...

గ్రామానికి సంబంధించిన పండుగలు:-

గ్రామానికి సంబంధించిన పండుగలు ఇప్పటికి కొనసాగుతు(న్నాయి)

① జాతర(?):-

పాడి పంటలు మంచిగ పండేందుకు అలాగే మంచిగ వ(ర్షాలు) ఉండాలని గ్రామమంతా కలిసి ఘనంగా ఒక పెద్ద దున్న(ను) బలిగా అర్పించేందుకు దానికి ముందుగా దానికి పసుపుతో(?)

② ఏరువాక పౌర్ణమి:- అందరు సంతోషంగా ఏరువా(క) పనులు ప్రారంభం చేసుకొనుటకి ఎద్దులను స్నానం చేయించి వాటి శరీరం పాదం మొత్తంగా రంగి వాటిని తిప్పుతా(రు)

③ పెద్దపండుగ:- ఇదికూడా ప్రసిద్ధం అయింది(?) అందరు ముందు పండుకు(?) ముందు రోజు భజనలు, ... ఉంటాయి తర్వాత గుండం(?) ను వెళ్లి ఉత్సవం జరుపుతా(రు)

④ అలాగే మాఘ పూర్ణం(?) జరుగుతుంది. అలాగే సంక్రాం(తి) దేవాలయంలో ప్రసిద్ధం ఎదురుచూడటం(?) జరుగు(తుంది)

ఉత్సవాలు:-

① వీరబ్రహ్మస్వామి ఉత్సవం:-

ఇది స్వామి జయంతి(?) సందర్భంగా జాతరను వైభవం జరుపుతుంటా(రు):-

అయితే సందర్భంగా పలకల(?) బండ్లు తెస్తారు. అలాగే ఉట్టి(?) పురస్కారాలు(?) చేసేవారు.

ప్రజలు అందరు పండితుల పండుగగా వచ్చి ఆశ్చర్యం చెందుతారు
ఉపవాసాలు. అన్ని రకాల తినుబండారాలు చేస్తారు తీపి పదార్థాలు
ఉంటాయి.

ప్రముఖులు :-

సురవ గ్రామానికి జ్ఞానపీఠంగా సదాశివ రెడ్డి గారు స్వగ్రామం.
అలాగే సింహయజ్ఞం గారు వారికి సంబంధించిన ~~ఆయన~~ సురవ
గ్రామానికి ఎంతగానో సేవ చేశారు.
అలాగే సీసం పెద్దమ్మ వంటి సేవ ఎంతో చేసింది.

గ్రంథాలు :-

పురాతన గ్రామానికి సంబంధించిన గ్రంథాలు విగ్రహాలు విలువైన
ప్రాచీన కాలము నుండి ఉన్నాయి. అయితే ఇప్పటికి అవి
మహబూబ్ నగర్ (పాలమూరు) భద్రపరిచి ఉన్నారు. ఈ గ్రంథాలలో
ఉన్న సంబంధిత సమాచారాన్ని అందరూ ఈ గ్రంథాలను చదువుతున్నారు
కొన్ని విగ్రహాలు శిలాశాసనాలు కొందరు పరిశీలిస్తారు.

పత్రిక అంశాలు

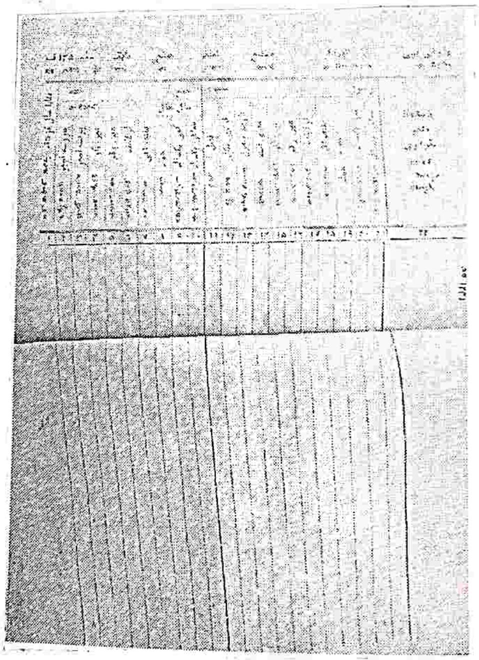

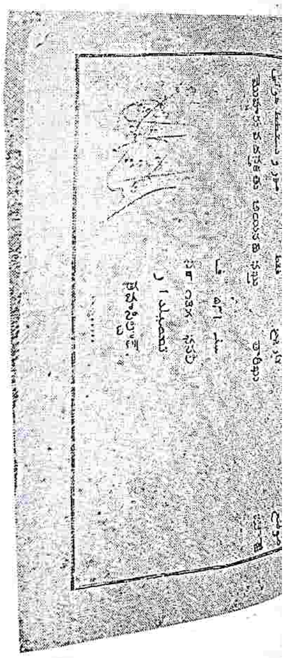

గతంలో పాస్‌బుక్‌లు ~~ఈవిధంగా~~ ఉండేవి.

ఇవి భూమికు సంబంధించిన అంశాలు వివరాలు ఉండును

గ్రామీణ పారిశుద్ధ్య వ్యవస్థ :-

గ్రామీణ పారిశుధ్య వ్యవస్థ అప్పటిలో బాగా పేలవంగా ఉండేది
అంత సౌకర్యంగా ఉండేది. గ్రామంలో ప్రవాహంలో మురుగు నీరు అలా
ఒక బావిలోకి ప్రవహించేవి. అంత పరిశుభ్రం అలా ఉండేది.
అయితే ప్రజలు ప్రతిరోజుకి నీరు అయినా నుండి తెచ్చుకొని చాలా మంది
పశువుల మరియు బట్టలు ఉతకడం, స్నానం చేయడం వంటివి చేస్తారు
కాబట్టి అప్పుడు ప్రజలు కొంత వరకు ఇబ్బంది పడేవారు. అలాగే
అనేక రకాల వ్యాధులు వచ్చేవి. కాలువ నుండి మురుగు నీరు
ప్రవహించేది కాబట్టి దోమలు ఈగలు రకరకాల పురుగులు
అందుకే వారికి సరియైన పరిశుభ్రత లేకపోవడంతో సరిగ్గా ఉండేది
కాదు. అందువల్ల పరిశుభ్రత పేలవంగా ఉండేది. ప్రస్తుతం
కాలంలో మార్పు చెందింది అందరికి సరియైన రోడ్ల నిర్మాణం వ్యవస్థ
ను చేయడం, మరియు కాలువల ఏర్పాటు, ప్రజలు నీరు కొరకు
మెషిన్ బోరింగ్ ద్వారా ప్రతి ఇంటికి కొళాయి.(నల్లా) ఏర్పాటు
చేయడం జరిగింది అందరికి ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి ఉచిత
టీకాలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు ఏర్పాటు చేయడం. స్వచ్ఛత
గా రేషన్ ఏర్పాటు మరుగు నిర్మాణం ఉపయోగం తో
చెత్తను సేకరించడానికి గ్రామ పంచాయతీ మున్సిపల్ ట్రాక్టర్ వస్తుంది
ఇది చెత్త అంతా ఊరి బయట పారవేయడం జరుగుతుంది.
ఇది కాక చెత్తగా విడదీసి కొత్త ఎరువు వంటివి తయారు
ప్రస్తుతం మన గ్రామం పరిశుభ్రంగా ఉంది. అప్పటి కన్నా

ఈ పద్ధతి పరిస్థితి అనుకూలంగా సరియైనా అంటే అనుమానం
సందేహించాము.

వృత్తుల సమన్వయం :

అప్పటి గ్రామ వృత్తులు ① వడ్రంగివారు ② కుమ్మరి వృత్తి ③ కమ్మరి వృత్తి ④ చాకలి వృత్తి వంటివి ఉన్నప్పటికీ అయితే అందరు సమానం అన్న భావన ఏర్పడటం జరిగింది.

కులాల మధ్య పలకరింపు :

గతంలో కులమత భేదాలు ఎవరినీ ఎవరుగా పిలిచిన వా[illegible] నేర్పించేవారు కాదు. ఇప్పుడు కులం అయిన మతం అయిన ఏ జాతి అయిన ఏ వర్గం అయిన ఎలాంటి సంబంధం లేకుం[illegible] "బాబాయి" "పిన్ని" "చిన్నమ్మ" "చినాన్న" "పెద్దమ్మ" "పెద[illegible]" "అత్త" "మామ" "అవ్వ" "తాత" "అక్క" "అన్న" "తమ్ముడు" వంటి పేరులతో ఇప్పటి పలకరింపులు సహాయ గుణం వల్ల ఇప్పటికీ ఉన్నాయి.

అక్షరాస్యత - నిరుద్యోగం :

గతంలో చదువు అనేది ఈ గ్రామంలో లేదు. అయితే కొన్ని కాల నుండి చాలిన వారు సంఘాలు వెంట వారు మాత్రమే ను అభ్యసించేవారు. కొనసాగింగా మార్పులు వచ్చాయి. ప్రభుత్వం బడి కోసం స్థలం అడిగారు. అయితే సహా[illegible] నిరుపేద గారు స్థలంను దానంగా ఇచ్చారు. అప్పటి నుం[illegible] బడి ఉంది కాని దానికి ఎవరు పోయేవారు కాదు. [illegible] ఇంటి పనులు, వ్యవసాయ పనులు ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల ఎవరు పోయేవారు కాదు. కొన్ని సంవత్సరాల [illegible]

ప్రత్యేక కులాలు నియమించిన వారు వ్యవసాయం చేయించేవారు. ఆ కాలం నుంచి నమ్ముతున్నారు. తరువాత మాదిగ కులం నుండి మొదటగా కృపానందం డేవిడ్ అనే వ్యక్తులు వారి చదివారు వారి అప్పటిలో ఉద్యోగం చేసే మంచి ఉన్నత స్థాయిలో ఉన్నారు. అలా కాలక్రమేణా అన్ని కులాల వ్యవసాయం చేయించేవారు. అయితే అప్పట్లో రెండు క్లాసుల పద్ధతి ఉండేవి. అయితే మాదిగ వారికి వేరే క్లాస్ మిగతా కులాల వారు క్లాస్ అంటే పద్ధతి పెట్టి చాలా దారుణమైన ఇబ్బంది కలిగించే వారు కాలక్రమేణా అవి అన్నీ మారిపోయాయి. అయితే ఇప్పుడు అందరు వ్యవసాయం మొదలయ్యాక అందరు సమానంగా చేస్తున్నారు.

ఉద్యోగాలు: అప్పట్లో నిరుద్యోగ సమస్య ఉండేది. న్యాయం అనుకు చేసుకునేవారు ఉద్యోగం అంటే దానిపై సరియైన శ్రద్ధ చూపించే వారు కారు అని చెప్పవచ్చు.

తెలంగాణ ఉద్యమం :-

తెలంగాణ ఉద్యమం సమయంలో ఎలాంటి గొడవలు జరగలేదు. శాంతియుతంగా బాగా బతుకమ్మ ఆడుకోవడం. ర్యాలీలు ఏర్పాటు చేసి తిరగడం. వంటివి జరిగియున్నాయి.

తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత గ్రామంలో కనిపించిన మార్పులు :-

తెలంగాణ రాకముందు ఎలాంటి పనులు సౌకర్యాలు సరిగ్గా ఉండేవి కావు. అయితే తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత అనేక మార్పులు వచ్చాయి..

1) మిషన్ భగీరథ :- ఈ పథకం ద్వారా గ్రామంలో ఉండే అందరి ఇంటికి నీరు మంచినీరు వస్తుంది. ఎలాంటి ఇబ్బంది లేకుండా మంచిగా అందిస్తున్నారు అని సమాచారం తెలిపింది.

2) రైతుబంధు పథకం :- ఈ పథకం ద్వారా రైతులకు సరియైన ఆర్థిక సాయం అందించేందుకు వారికి రైతుబంధు పథకం అనే

~~రైతు~~ వారికి 4వ ...
ఇంత ఉచిత ప్రస్తుతం నిలిపివేయబడ్డాయి.

③ <u>పశువుల బండి</u> :- ఈపథకం క్రింద SC Cast వారికి ఉచిత
ఈ వారికి ఇంటి సహాయం ఉండదు పశువులు గాని ఉచిత గా
గాని వాహనం గాని యంత్రాలు గాని అందించి ఇస్తారు

④ <u>రైతువేదికల నిర్మాణం</u> :- గ్రామంలో నిర్మించిన రైతువేదికల్లో
కావలసిన విత్తనాలు మందులు అమ్మకాలు మొదలగు వాటి
జరగడం కోసం ఏర్పాటు చేశారు.

⑤ <u>మాగాణి భూమి అందించటం</u> :- భూమి లేని వారికి భూమి
మూడు ఎకరాలుగా ప్రభుత్వం అందించడం వంటివి

⑥ <u>హరితహారం</u> :- <u>పార్కులు</u> :- <u>క్రీడామైదానం</u> :- వీటిని కూడా ప్ర
గ్రా గుర్తించి ఏర్పాటు చేశారు. ఈగ్రామంలో మార్పులు గమని
వచ్చు.